

Vzdělávací materiál projektu Zlepšení podmínek výuky v ZŠ Sloup

Název vzdělávacího materiálu	Porozumění historickému textu – Dva tisíce slov
Anotace	Pracovní list k procvičení práce s historickým textem, k seznámení s dokumentem Dva tisíce slov a rozšíření znalostí z období ČSR v době Pražského jara.
Autor	Mgr. Renata Kulíšková
Jazyk	Český jazyk
Očekávaný výstup	Žák se seznámí se znaky uvolňování komunismu v ČSR v době 60. let 20. st.
Třída	9.

Dva tisíce slov

Úplný název dokumentu zní **Dva tisíce slov, které patří dělníkům, zemědělcům, úředníkům, umělcům a všem**. Byl jedním z nejvýznamnějších dokumentů období, kterému se říká Pražské jaro. Dokument vznikl na podnět pracovníků Československé akademie věd. Autorem manifestu je spisovatel Ludvík Vaculík. Text vyšel 27.6.1968 v Literárních listech, denících Práce, Mladá fronta a Zemědělské noviny. Manifest podepsala spousta osobností veřejného života a více než sto tisíc občanů. V 70. letech byli mnozí lidé za projev souhlasu s tímto manifestem pronásledováni a zatýkáni.

1, Přečtěte si úryvek z daného textu:

Praktická kvalita příští demokracie závisí na tom, co se stane s podniky a v podnicích. Při všech našich diskusích nakonec nás mají v rukou hospodáři. Dobré hospodáře je třeba hledat a prosazovat. Je pravda, že všichni jsme ve srovnání s rozvinutými zeměmi špatně placeni a někteří ještě hůř. Můžeme žádat víc peněz - které lze natisknout a tím znehodnotit. Žádejme však spíše ředitele a předsedy, aby nám vyložili, co a za kolik chtějí vyrábět, komu a zač prodávat, kolik se vydělá, co z toho se vloží do modernizace výroby a co je možno rozdělit. Pod zdánlivě nudnými titulky běží v novinách odraz velmi tvrdého boje o demokracii nebo koryta. Do toho mohou dělníci jakožto podnikatelé zasáhnout tím, koho zvolí do podnikatelských správ a podnikových rad. Jakožto zaměstnanci mohou pro sebe udělat nejlíp, když si za své zástupce zvolí do odborových orgánů své přirozené vůdce, schopné a čestné lidi bez ohledu na stranickou příslušnost.

Jestliže nelze v této době čekat od nynějších centrálních politických orgánů víc, je třeba dosáhnout více v okresech a obcích. Žádejme odchod lidí, kteří zneužili své moci, poškodili veřejný majetek, jednali nečestně nebo krutě. Je třeba vynalézat způsoby, jak je přimět k odchodu. Například : veřejná kritika, rezoluce, demonstrace, demonstrační pracovní brigády, sbírka na dary pro ně do důchodu, stávka, bojkot jejich dveří. Odmítat však způsoby nezákonné, neslušné a hrubé, jelikož by jich využili k ovlivňování Alexandra Dubčeka. Náš odpor k psaní hrubých dopisů musí být tak všeobecný, aby každý takový dopis, který ještě dostanou, bylo možno považovat za dopis, který si dali poslat sami. Oživujme činnost Národní fronty. Požadujme veřejná zasedání národních výborů. K otázkám, které nechce nikdo znát, ustavujme vlastní občanské výbory a komise. Je to prosté : sejde se několik lidí, zvolí předsedu, vedou řádně zápis, publikují svůj nálezný, žádají řešení, nedají se zakřiknout. Okresní a místní tisk, který většinou zdegeneroval na úřední troubu, proměňujme v tribunu všech kladných politických sil, žádejme ustavení redakčních rad ze zástupců Národní fronty nebo zakládejme jiné noviny. Ustavujme výbory na obranu svobody slova. Organizujme při svých shromážděních vlastní pořádkovou službu. Uslyšíme-li divné zprávy, ověřujme si je, vysílejme delegace na kompetentní místa, jejich odpovědi zveřejňujme třeba na vratech. Podporujme orgány bezpečnosti, když stíhají skutečnou trestnou činnost, naší snahou není způsobit bezvládní a stav všeobecné nejistoty. Vyhybejme se sousedským hádkám, neožirejme se v politických souvislostech. Prozrazujme fyzly.

Oživený letní pohyb po celé republice vyvolá zájem o uspořádání státoprávního vztahu mezi Čechy a Slováky. Považujeme federalizaci za způsob řešení národnostní otázky, jinak je to jen jedno z významných opatření k demokratizaci poměrů. Toto opatření samo o sobě nemusí ani Slovákům přinést lepší život. Režim - v českých zemích zvláště a na Slovensku zvláště - se tím ještě neřeší. Vláda stranicko-státní byrokracie může trvat, na Slovensku dokonce o to líp, že jako "vybojovala větší svobodu".

Veliké znepokojení v poslední době pochází z možnosti, že by do našeho vývoje zasáhly zahraniční síly. Tváří v tvář všem přesilám můžeme jedině trvat slušně na svém a nezačínat si. Své vládě můžeme dát najevo, že za ní budeme stát třeba se zbraní, pokud bude dělat to, k čemu jí dáme mandát, a své spojence můžeme ujistit, že spojenecké, přátelské a obchodní smlouvy dodržíme. Naše podrážděné výtky a neargumentovaná podezření musí jen ztěžovat postavení naší vlády, aniž nám pomohou. Rovnoprávné vztahy si beztak můžeme zajistit jedině tím, že zkvalitníme své vnitřní poměry a dovedeme obrodný proces tak daleko, že jednou ve volbách si zvolíme státníky, kteří budou mít tolik statečnosti, cti a politického umu, aby takové vztahy ustavili a udrželi. To je ostatně problém naprosto všech vlád všech menších států světa ! Letošního jara vrátila se nám znovu jako po válce velká příležitost. Máme znovu možnost vzít do rukou naši společnou věc, která má pracovní název socialismus, a dát jí tvar, který by lépe odpovídal naší kdysi dobré pověsti i poměrně dobrému mínění, jež jsme o sobě původně měli. Toto jaro právě skončilo a už se nevrátí. V zimě se všecko dovíme. Tím končí toto naše prohlášení k dělníkům, zemědělcům, úředníkům, umělcům, vědcům, technikům a všem. Napsáno bylo z podnětu vědců.

(zkráceno)

2, U zadaných výroků napište **ANO**, pokud z textu vyplývají, či **NE**, když z textu nevyplyvají:

- Dokument požaduje likvidaci KSČ.
- Dokument vyzývá občany, aby žádali zvýšení platu.
- Dokument žádá, aby byli lidé podrobně informováni o výrobě.
- Dokument vyzývá občany k ozbrojené revoluci a převzetí moci.
- Dokument žádá, aby v čele odborových orgánů byli nestraníci.
- Dokument žádá odchod lidí, kteří zneužili své moci, z úřadu.
- Dokument vyzývá k ustavení výboru na obranu svobody slova.
- Dokument žádá okamžitou federalizaci země.
- Dokument vyjadřuje obavu ze zásahu zahraničních sil.
- Dokument vyzývá k nenávisti proti státům sovětského bloku.

Řešení

U zadaných výroků napište **ANO**, pokud z textu vyplývají, či **NE**, když z textu nevyplývají:

- Dokument požaduje likvidaci KSČ. **NE**
- Dokument vyzývá občany, aby žádali zvýšení platu. **NE**
- Dokument žádá, aby byli lidé podrobně informováni o výrobě. **ANO**
- Dokument vyzývá občany k ozbrojené revoluci a převzetí moci. **NE**
- Dokument žádá, aby v čele odborových orgánů byli nestraníci. **ANO**
- Dokument žádá odchod lidí, kteří zneužili své moci, z úřadu. **ANO**
- Dokument vyzývá k ustavení výboru na obranu svobody slova. **ANO**
- Dokument žádá okamžitou federalizaci země. **NE**
- Dokument vyjadřuje obavu ze zásahu zahraničních sil. **ANO**
- Dokument vyzývá k nenávisti proti státům sovětského bloku. **NE**

Zdroje:

Dva tisíce slov. In: Wikipedia [online]. [cit. 2011-04-13]. Dostupné z:
< http://cs.wikipedia.org/wiki/Dva_tis%C3%ADce_slov >

